

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17873

Θέμα 25^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 20-38**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.* 20
- ΑΝ. *Οὐ γὰρ τάφου νῶν τῶ κασιγνήτῳ Κρέων
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ετεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ, κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς, 25
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσιν φασὶν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι μηδὲ κωκῦσαι τινα,
ἔᾶν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς. 30
Τοιαῦτά φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρύξαντ' ἔχειν,
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
σαφῆ προκηρύξοντα, καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδέν, ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δρᾷ, 35
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
Οὕτως ἔχει σοὶ ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ γὰρ τάφου νῶν ... εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.*
(Μονάδες 30)

Γιατί, από τα δυο μας αδέλφια, ο Κρέων τον ένα έκρινε άξιο ταφής, ενώ τον άλλο ανάξιο να ταφεί; Τον Ετεοκλή, όπως λένε, αφού του φέρθηκε με δίκαιη κρίση και σύμφωνα με το (θρησκευτικό) νόμο (σύμφωνα με τη θρησκευτική συνήθεια), διέταξε να τον θάψουν κάτω από τη γη, ώστε να είναι τιμημένος ανάμεσα στους

νεκρούς στον Κάτω Κόσμο, αλλά το κορμί του Πολυνείκη, ο οποίος πέθανε κατά τρόπο οικτρό, λένε πως έχει διακηρυχθεί στους πολίτες κανείς να μην το θάψει και να μην το κλάψει, αλλά να το αφήσουν άκλαυτο, άταφο, γλυκό εύρημα για τα όρνια που λαίμαργα ψάχνουν για την τροφή τους.

2. Πώς εκπληρώνεται η κατάρα του Οιδίποδα στην περίπτωση των δύο γιων του, του Ετεοκλή και του Πολυνείκη;

(Μονάδες 10)

Σε σωζόμενο απόσπασμα της Θηβαΐδας αναφέρεται ότι ο Οιδίποδας καταράστηκε τους δυο γιους του να μοιράσουν την κληρονομιά του με σπλισμένο χέρι και να κατεβούν στον Άδη αλληλοσφαγμένοι, επειδή είχαν παραβεί την εντολή του να μη χρησιμοποιήσουν ποτέ το ασημένιο τραπέζι του Κάδμου και το χρυσό κύπελλο (δέπας), με το οποίο έπινε κρασί ο Λάιος.

Τα δύο αδέρφια, Πολυνείκης και Ετεοκλής, συμφώνησαν να βασιλέψουν διαδοχικά ανά ένα χρόνο. Πρώτος βασίλεψε ο Ετεοκλής, ο οποίος όμως αρνήθηκε να παραδώσει την εξουσία στον Πολυνείκη. Ο Πολυνείκης έφυγε από τη Θήβα και πήγε στο Άργος, όπου παντρεύτηκε την κόρη του βασιλιά Άδραστου. Μαζί με τον πεθερό του και άλλους πέντε Αργείους ηγεμόνες εκστράτευσε εναντίον της Θήβας, για να διεκδικήσει την εξουσία. Οι επτά Αργείοι αρχηγοί τάχθηκαν απέναντι από τους επτά Θηβαίους ήρωες που υπερασπίζονταν τις επτά πύλες της Θήβας. Απέναντι από τον Ετεοκλή ήταν ο Πολυνείκης. Η τελική μονομαχία των δύο αδερφών επιβεβαίωσε την κατάρα του Οιδίποδα. Τα δύο αδέρφια έπεσαν αλληλοσκοτωμένα μπροστά στα τείχη της πόλης, η οποία όμως σώθηκε.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>έντιμον</i>	α) <i>άγενής</i>
2. <i>προτίω</i>	β) <i>άσαφής</i>
3. <i>εύγενής</i>	γ) <i>άγνοω</i>
4. <i>σαφής</i>	δ) <i>άτιμάζω</i>
5. <i>οΐδα</i>	ε) <i>τίμιον</i>
	στ) <i>προτιμω</i>
	ζ) <i>άτιμον</i>

(Μονάδες 5)

1. ζ)
 2. δ)
 3. α)
 4. β)
 5. γ)
- Περисσεύουν τα στοιχεία ε) και στ).

β) σχέση, λογικός, αδήλωτος, φήμη, επικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

σχέση → έχει, έχουν
λογικός → λέγουσι, λέγω
αδήλωτος → δηλοῖς
φήμη → φασιν, φασι
επικός → ἔπος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος